

ВВЕДЕННЯ В КУРС ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ

Закономірності інфекційного процесу та його характеристика

Інфекція (лат.inficіo) – стан зараження організму іншими живими організмами (вірусами, бактеріями, найпростішими та ін.)

Інфекційний процес – комплекс реакцій, направлених на забезпечення гомеостазу та рівноваги з навколишнім середовищем, які виникають у макроорганізмі в результаті проникнення та розмноження у ньому патогенних для нього мікроорганізмів.

Форми взаємовідносин між макро- та мікроорганізмами:

- Знищення інфекта (збудника);
- Бактеріо(вірусо)носійство;
- Латентна (скрита) форма інфекції;
- Безсимптомна, субклінічна, інапарантна форма хвороби;
- Інфекційна хвороба.

Інфекційна хвороба – крайній ступінь вираження інфекційного процесу, коли виникає порушення гомеостазу в результаті переважання патологічних реакцій над компенсаторними.

Перебіг хвороби (за вираженням клінічних симптомів)

Маніфестний:

- типовий (циклічний)
- атиповий
- абортівний
- стертий

Субклінічний

Перебіг хвороби

(за тривалістю)

- Гострий (до 3 місяців)
- Затяжний (до 6 місяців)
- Хронічний (більше 6 місяців)
- Надгострий (фульмінантний, блискавичний)

Перебіг хвороби (за тяжкістю)

- Легкий
- Середньої тяжкості
- Тяжкий
- Гіпертоксичний (ІТШ)

Коінфекція – одночасне зараження двома та більше збудниками.

Суперінфекція – нашарування додаткової інфекції на наявний інфекційний процес.

Загострення – підсилення клінічних проявів до завершення захворювання.

Рецидив – повернення проявів хвороби після ремісії.

Реінфекція – нове зараження реконвалесцента тим же патогенним агентом, що призводить до розвитку інфекційного процесу.

Нозокоміальна інфекція – наслідок зараження хворого в стаціонарі або медпрацівника в результаті професіонального контакту з інфекційним хворим (матеріалом).

Відмінні риси інфекційних хвороб

- Наявність в організмі живого збудника
- Заразність, схильність до розповсюдження
- Циклічність перебігу
- Формування постінфекційного імунітету

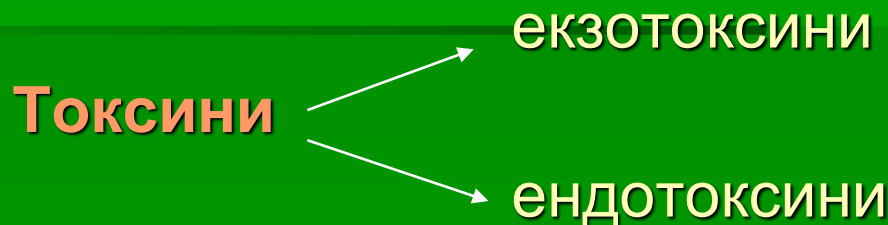
Відмінні риси інфекційних хвороб - наявність в організмі живого збудника

Збудники: віруси, бактерії, хламідії, найпростіші, гриби, пріони та ін.

Патогенність (хвороботворність) – здатність викликати захворювання

Вірулентність – ступінь патогенності

Інвазивність – здатність мікроорганізму проникати в органи та тканини та поширюватися в них (фібринолізин, гіалуронідаза)

Мінливість мікроорганізмів

Відмінні риси інфекційних хвороб - циклічність перебігу

Періоди перебігу інфекційного захворювання:

- **інкубаційний**
- **продромальний**
- **розпалу** (лихоманка, ураження серцево-судинної, нервової систем, гепатоспленомегалія, екзантема, токсична нирка, ураження різних органів та систем і т.д.)
- **реконвалесценції**

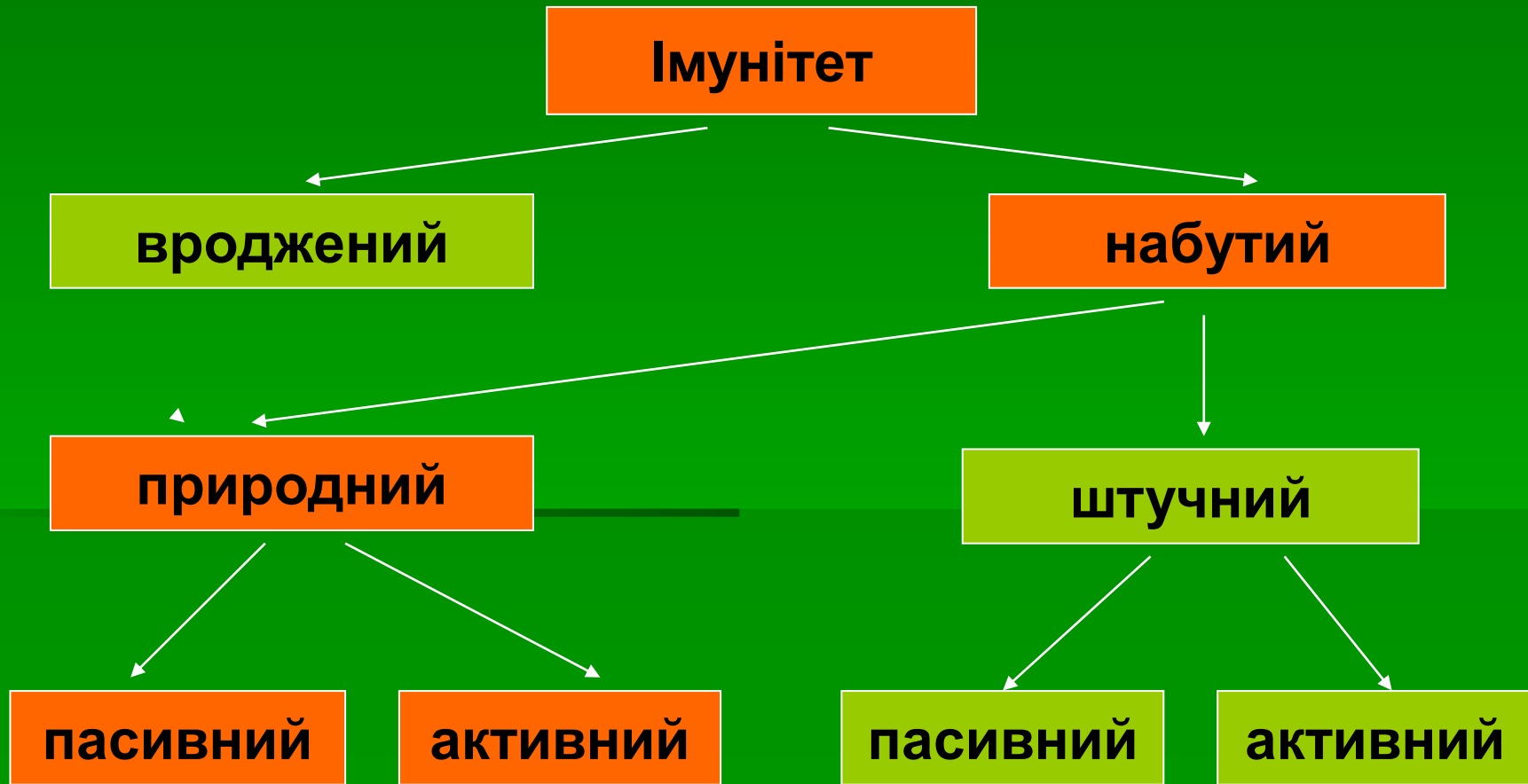
Одужання

Наслідки перенесеної інфекційної хвороби:

- загострення наявного патологічного процесу;
- тератогенна дія;
- онкогенна дія;
- пусковий механізм хронічних соматичних захворювань

Відмінні риси інфекційних хвороб - формування постінфекційного імунітету

Відмінні риси інфекційних хвороб - заразні, схильні до розповсюдження

Епідемічний процес – процес розповсюдження інфекційних хвороб у популяції людей.

Ланки епідемічного процесу:

- I - джерело зараження
- II - механізм та фактори передачі
- III - сприйнятливий макроорганізм

I ланка епідемічного процесу

Джерело зараження

```
graph TD; A[Джерело зараження] --> B[Людина]; A --> C[Тварина]; B --- D[антропонози]; C --- E[сапронози]; C --- F[зоонози];
```

Людина

Тварина

антропонози

сапронози

зоонози

II ланка епідемічного процесу

Механізм передачі – спосіб переміщення збудника від хворого до здорового:

- фекально-оральний
- повітряно-крапельний
- трансмісивний
- КОНТАКТНИЙ

II ланка епідемічного процесу

Фактори передачі — об'єкти навколишнього середовища, за допомогою яких збудник передається від хворого до здорового:

- ґрунт
- вода
- харчові продукти
- предмети вжитку
- повітря
- переносники

II ланка епідемічного процесу

Шляхи передачі – форма реалізації механізму передачі:

- аліментарний
- водний
- контактено-побутовий і т.д.

Класифікація інфекційних хвороб академіка Л.В. Громашевського (1947 рік)

В основу покладений принцип переважної локалізації збудника та механізм передачі

- Кишкові інфекції
- Інфекції дихальних шляхів
- Кров'яні (трансмисивні) інфекції
- Інфекції зовнішніх покривів

Основні фактори макроорганізму, які впливають на можливість розвитку та особливості перебігу інфекційного процесу

- **стать** (чоловіки менш стійкі до інфекційних хвороб);
- **вік** (є суттєві відмінності в перебігу інфекційних хвороб у різних вікових групах);
- **генетичні особливості**;
- **наявність супутніх захворювань та їх характер**;
- **імунний статус**, зміни його в результаті перенесених раніше захворювань, радіаційного впливу та ін.;

Основні фактори макроорганізму, які впливають на можливість розвитку та особливості перебігу інфекційного процесу

- **неспецифічні фактори захисту** (фагоцити, інтерферон, комплемент та ін.);
- **фізіологічні бар'єри** (непошкоджені шкірний покрив та слизові оболонки, слина, кисле середовище шлункового соку, мікрофлора кишечника та ін.);
- **психічний та емоційний статус.**

Фактори, які визначають перебіг та результат інфекційного процесу

